

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

T.A.M.E. 19. 61345-
Pocztą polowa 53 11.XII. 1920 r.
ac

Oddział II Informacyjny

Ew/6. № 56075 /II

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

Rmk

Pzesyła się do wiadomości odpis raportu Pełnomocnika Wojskowego i Morskiego przy Poselstwie Polskiem w Londynie Nr. 2520 z 26 listopada r.b. w sprawie polityki angielskiej.

1 załącznik.

1. Zastępca Szefa Sztabu Gen.

KULINSKI m.p.

Za zgodność:

*w. z. Słkowski
p.p.*

Generał ppora

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

Otrzymują: Adj.Gen., M.S. Wojsk. Oddz. II Szt. i M. Sa Zagranócz.

L: Dz 6129/5 dnia 15/XII 1920 r.
Wojcz. Wydział

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Pełnomocnik Wojskowy i Morski

przy Poselstwie Polskiem

w Londynie.

Londyn, dnia 26-go Listopada 1920 r.

12, Eaton Square, S.W.

№. 2520/TAJNE.

DO

Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II

w Warszawie.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Rokowania
anglo-
sowieckie.

Rząd Angielski opracował już traktat handlowy z Rosją Sowietów, który, nim zostanie ostatecznie podpisany, ma być przedłożony Izbie Gmin do przedyskutowania. Traktat ten, chociaż w głównych liniach wzorujący się na projekcie Bonar Law z 7-go Lipca r.b., niemniej jednak zawiera pewne klauzule, dotyczące się zwrotu zagrabionej przez bolszewików własności angielskiej w Rosji, jak kopalnie i fabryki, oraz uznania przez Rząd Sowietów długów państwowych rosyjskich. Ogólnie przeważa przekonanie, że Krassin traktat ten bez wahania podpisze, o ile w Moskwie nie napotka on zbyt silnej opozycji. Tymczasem Rząd Angielski rozesłał projekt traktatu wszystkim państwom, reprezentowanym w Międzynarodowej Najwyższej Radzie Ekonomicznej, zasiadającej w Londynie, z prośbą o zaopiniowanie. Dotychczas wiadoma jest tylko odpowiedź Stanów Zjednoczonych. Amerykański Sekretarz Stanu jest zdania, że zawarcie podobnego traktatu równa się uznaniu de facto przez Anglię Rządu Sowietów; zaznacza jednak, że akcja angielska w niczem nie wpłynie na stanowisko Stanów Zjednoczonych, które i nadal Rządu Sowieckiego nie uznają, uważając że stanowi on niebezpieczeństwo dla całego świata i rządzi Rosją wbrew woli samego narodu rosyjskiego.

Bez wątpienia traktat ten nie przyczynił się wiele do polepszenia wewnętrznych stosunków rosyjskich, albowiem to, co Anglja mogłaby Rosji dostarczyć, będzie jedynie kroplą wody w morzu zniszczenia i nędzy rosyjskiej; zaś sfery handlowe

angielskie, przekonawszy się, że wzamian za dostarczone towary nie z Rosji otrzymać nie będą mogły, same się od traktatu odwrócić, jako od martwej litery, a blokada Rosji jak dotychczas tak i nadal trwać będzie. Niemniej jednak nie ulega wątpliwości, że polityka angielska, pełna wahań i niekonsekwencji w stosunku do Rosji, kokietująca Sowiety i traktująca z nimi już od czasów projektu Lloyd George'a zjazdu wszystkich partji rosyjskich w Prjnkipo, w znacznej mierze przyczyniła się do utrzymania bolszewizmu u władzy, podnosząc jego autorytet w oczach całego Wschodu, jako prawomocnego Rządu, z którym, jak równy z równym, rokuje pierwsza dzisiaj potęga świata. Anglii polityka ta żadnej dotychczas korzyści nie przyniosła, zaś Sowietaom przysporzyła prestige'u, który, jak wiadomo, jest tem dla Wschodu, czem siła materialna dla Zachodu.

Przewrót w Grecji.

Dnia 25-go Listopada r.b. przyjechali do Londynu Francuski Prezes Ministrów Leygues oraz Generalny Sekretarz Ministerstwa Spraw Zagranicznych Berthelot celem obmówienia z Rządem Angielskim nowopowstałej konjunktury na Bliskim Wschodzie, wywołanej przewrótami w Grecji. Upadek Venizelos'a ugodził bardziej bezpośrednio w Anglię niż w Francję. Jak wiadomo, w stosunku do Turcji Lloyd George zajął był bardziej nieprzejednane i wrogie stanowisko niż Millerand, a pod wpływem niektórych sekt religijnych zwłaszcza Purytanów oraz pewnych związków Chrześcijańskich domagał się nawet wypędzenia Turków z Europy. Francja natomiast była raczej skłonna do bardziej pobłażliwego traktowania pokonanego przeciwnika. Wielka Grecja, sięgająca od morza Czarnego do Adryatyku, a odwrót Konstantynopola po Smyrne i dalej, dzieło Venizelos'a, nie byłaby nigdy powstała bez przemężnego poparcia Wielkiej Brytanji. To też zarówno Anglicy jak i Francuzi są dzisiaj zdania, że Grecy, potępiając Venizelosa, a powołując Konstantego, popełnili "samobójstwo" /suicide/, którego inaczej jak

polityczną aberracją wytlómaczyć niepodobna. Traktat Sewrski nie jest jeszcze ratyfikowany przez żadnego z kontrahentów i Grecy, powoławszy na tron germanofilskiego króla, gotowi są utracić te niesłychane terytorjalne i ekonomiczne koncesje, które zostały im przez wielkie mocarstwa przyznane nie tyle ze względu na samą Grecję, jako taką, ile na osobistość Venizelosa, który cieszył się bezgranicznym zaufaniem Francji a zwłaszcza Anglii. Dzisiaj Francja uważa, że ma rozwiązane ręce w sprawie Bliskiego Wschodu, nie ją bowiem więcej z Grecją nie wiąże; to też możliwą a nawet prawdopodobną jest zupełna zmiana orientacji wschodniej polityki Francuskiej, która zamiast na Grecji opierać się odtąd będzie na Turcji, zaspakajając narodowe aspiracje Tureckich Nacjonalistów przez przyznanie im granic Traktatu Brzeskiego, co tem samem przesądzałoby o przynależności Smyrny i Adryanopola do Grecji. Francuzi nie wątpią, że przeciągnięcie Kemala Paszy na stronę Francuską jest tylko kwestją ilości wyłożonych na ten cel pieniędzy. Zwrot polityki Francuskiej w kierunku filo-tureckim i ewentualne zjednanie sobie Kemalistów byłby oczywiście ciosem dla bolszewików, niwecząc rezultaty ich wschodniej polityki, o której wspominałem w ostatnim raporcie, lecz jednocześnie mogłoby to spowodować przeniesienie punktu ciężkości działalności sowieckiej w kierunku zachodnim.

R.

Międzynarodowy
Kongres Związków
Zawodowych.

Dnia 22-go Listopada r.b. otworzył się w Londynie Międzynarodowy Kongres Związków Zawodowych /Trade Union/, w którym bierze udział 85 delegatów, przedstawiających 24.616.000 zorganizowanych robotników z 16 państw. Jak wiadomo, pierwszy powojenny Międzynarodowy Kongres Związków Zawodowych odbył się we wrześniu 1919 r. w Amsterdamie. Następujące kraje wysłały delegatów:

ROSDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Wielka Brytanja	10
Francja	12
Niemcy	12
Belgja	10
Dania	4
Norwegja	5
Szwecja	4
Holandja	6
Włochy	5
Austrja	3
Czecho-Słowacja	4
Luksemburg	2
Szwajcaria	1
Hiszpanja	2
Kanada	1

Oczekiwani są delegaci Litewscy.

Uczestniczą w Kongresie również delegacji 18 między-
narodowych związków robotniczych, jak górników, robotników
przewozowych, tkaczy i.t.d., wszelako bez prawa głosowania.
Albert Thomas, Prezes Międzynarodowego Urzędu Pracy, jest
również obecnym.

Amerykański Związek Pracy nie wysłał swego przedstawi-
ciela ze względu na rzekome "rewolucyjne" tendencje Kongresu;
podczas gdy Sowiety w piśmie, wysłanym w imieniu III-ej Mię-
dzynarodówki i Moskiewskiej Międzynarodowej Federacji Związków
Zawodowych, podpisanym, między innymi, przez Lenina, Bucharina,
Eizovjewa, Radka, Bela Kuna, Tom Quelch'a i Lisowskiego, wy-
klinają leaderów Kongresu, jako "żółtych" socjalistów, których
zawodem ma być nieustanne zdradzanie zasadniczych interesów
rucia robotniczego wogóle a Związków Zawodowych w szczegól-
ności.

Tak więc Kongres zajmuje poniekąd pośrednie stanowisko

między rewolucyjnym komunizmem Moskiewskim a bezpartyjnym Amerykańskim Związkiem Pracy. Jest on w każdym razie zgromadzeniem socjalistycznym o samopoczuciu klasowym.

Następujące tematy mają stanowić główny przedmiot obrad Kongresu:

- 1/ Kurs i wymiana walut - referent Jouhaux;
- 2/ Dostarczenie surowca dla celów przemysłowych - referent C. Martens;
- 3/ Socjalizacja środków produkcji - referent J. Oudegeest;
- 4/ Międzynarodowa sytuacja Międzynarodowych Związków Zawodowych - referent Edé Finsen.

Prezosem Kongresu obrano parlamentarnego sekretarza Angielskiego Związku Kolejarzy J.H. Thomas'a. Podczas obrad wszyscy mówcy zgodnie dali wyraz opinii, że świat obecny znajduje się w szponach militarystyki i reakcji, które, chociaż wojna od dwóch lat się skończyła, pokoju światu nie dały, i przeciwko którym partje robotnicze winny wytężyć swe siły, albowiem ostatcznym i najważniejszym zadaniem nie jest polepszenie warunków pracy, lecz obalenie kapitalizmu i wzniesienie na jego gruzach nowej społeczności.

Delegat niemiecki Grossmann wniósł wniosek uchwalenia rezolucji potępiającej bolszewizm i demaskującej jego poczynania. Zdaniem Grossmanna, Niemcy republikańskie są przedmurzem przeciwko absolutyzmowi zarówno z prawa - cesarskiemu, jaki i z lewa - proletarnemu. Wniosek niemiecki pod obrady dotychczas nie wszedł.

Stosunek do
Polski.

Zarówno War Office jak i Francuska Misja Wojskowa są zdania, że Polsce grozi na wice niebezpieczeństwo nowej ofensywy bolszewickiej, wychodzące z założenia, że bolszewizm jest zniwolonny wojować, aby utrzymać się u władzy. Choć podzielając powyższe zapatrywanie, tutejsza placówka wojskowa na zewnątrz stoi niemniej na stanowisku, że słuchy te są wynikiem propagandy niemieckiej, mającej na celu podkopanie naszego kredytu

zagranicę oraz podcięcie wiary w egzystencję Polski. Lecz nie tylko w sferach urzędowych słyszy się ~~zdanie~~ o możliwości ataku bolszewickiego na Polskę, jest ono rozpowszechnione w szerokich kołach społeczeństwa angielskiego, a każdy przeciętny Anglik zapatruje się na przyszłość Polski w najczarniejszych kolorach. ~~W~~ sferach handlowych angielskich upadło zainteresowanie się Polską na skutek wciąż pojawiających się w prasie tutejszej alarmujących wiadomości o serwowaniu przez bolszewików rokowań pokojowych w Rydze, co odbija się jaknajfatalniej na kursie waluty polskiej, której spadku żadnym sposobem powstrzymać nie podobna. Ma się wrażenie, że jesteśmy przedmiotem na szeroką skalę zakrojonej i planowej kampanji skierowanej przeciwko Polsce, celem zdyskredytowania jej zagranicę, jako państwa bez żadnej przyszłości, kampanji inspirowanej i podsyconej przez Niemcy.

Sprawa darowanych Polsce przez Anglię materiału wojskowego.

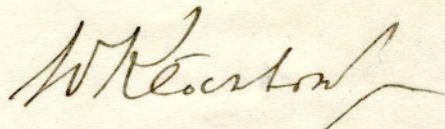
Z materiału wojskowego, darowanego Polsce przez Anglię, nie udało dotąd wywieźć: 20 haubic 4,5 cal. z przedkami, 20 jeszcze do nich z przedkami, 20 haubic 6 cal. z przedkami - do tych dział, jak również kompletu amunicji, i kompletu amunicji do wywiezionych już armat 18-to funtowych. Wywóz był wstrzymany 20-go Sierpnia wskutek decyzji Gabinetu Ministrów, zakazującej eksportu broni z Anglii /patrz mój raport Nr.2327/Tajne z dnia 25-go Października r.b./. Przedsiębrane kilkakrotnie przeze mnie kroki, pomimo opinii przychylniej Winston'a Churchill'a, ostatecznego rezultatu nie osiągały, gdyż Gabinet wciąż odkładał rozpatrzenie tej kwestji. Na skutek skierowanej do mnie prośby pól.ob. Szefa Misji Zakupów w Paryżu, Generała Hubischty, sprawa ta ponownie była przeze mnie poruszona 17-go b.m. ustnie i piśmiennie.

Wczoraj, 25-go Listopada otrzymałem w odpowiedzi pismo od Generała Thwaites, ~~Dyrektora~~ Oddziału Informacyjnego Sztabu Generalnego zawiadomieniem, iż kwestja wywozu z Anglii

wspomnianego materiału nie będzie rozpatrzona przez Rząd
Brytyjski zanim Liga Narodów nie ukończy swych pertraktacji
w sprawie gen. Zeligowskiego / załącznik No.1/.

KONTR-ADMIRAL W.P.

1 załącznik.

MINISTERSTWO WOJNY

Whitehall

S.W. I.

25 listopada 1920 r.

0149/8082.

Kochany Admirale

W sprawie listu Pańskiego No.2463 z 17. b.m.
odnośnie reszty podarunku.

Kwestja wywozu tej amunicji z Anglii nie będzie
decydowana przez rząd dopóki Liga Narodów nie ukończy swych
pertraktacji w sprawie Zeligowskiego.

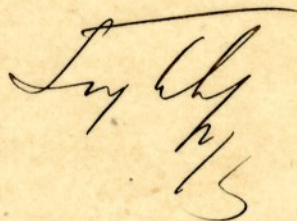
Oddany

/-/ W-m Thwaites

Kontr Adm. Kłoczowski
Polski Attache Wojskowy
12, Easton Square

S.W.

Za zgodność odpisu

POLSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York